אהל

צימוקים ושקדים

130 דקות של בידור בלתי־פוסק צפויות לצופי שולמית, מחזה החדרוזים של אברהם גולדפאדן, אותו יציג תיאטרון אהל לראשונה במוצאי שבת, ה־31 לאוגוסט.

ההומור המיוחד של הצגת שול־

שולמית (שרה לאש) בטירופה, אחר שאבשלום עזב אותה

שולמית משיבה ריקם פני החתנים האחרים. היא דוחה כל איש, כגיבור (מימון, שלמה חרמון) וכבן הכהן (צבי ערב).

אולם אביה המודאג של שול־מית (ביטוש דוידוב) דאג לשווא

אבשלום (יעקב איינשטיין) חוזר לכסוף אל זרועות אהובתו

מית מתבטא באופן ההצגה, שאיננה אלא הצגה בתוך הצגה. כי משה הלוי, ממיסדי אהל, שביים בהצלחה רבה (400 הצגות, חצי מיליון צופים) מחזה אחר של אבי התיאטרון היהודי גולדפאדן, המכשפה, ביים את שולמית באותה השיטה המיוחדת להלוי בבימוי הצגות גולדפאדן: הצגה של גולדפאדן כפי שהיתה מוצגת על־ידי להקה יהודית, לפני חמישים שנה, על מנהל התיאטרון („הדירקטור ברטולד קאנארסקי") המכניס שירים להצגה ומסביר ל־קהל כי הכליל שירים אלה למרות שאינם שייכים לעניין, אבל ככלות הכל הרי הקהל אוהב אותם.

מגדרויד לכך. הלוי ריכז ל־הצגת שולמית המפוארת 40 מספרים מוסיקליים, מקהלה של 30 איש וצות שחקנים מעולה ביותר, המצייגים את המלודרמה של בת־ציון, שולמית, אהובת גיבור־ציון, אבשלום, הזונח־אותה־זמנית, בתמימות הטיפוסית של ימי ההשכלה, כפי שהצטיירו ימי התנ"ך לגולדפאדן (כל גבר עונד מגן־דוד והגיבור, אבשלום, צאצא המכבים, שר שירים ערביים).

הלוי, שהחדיר עם הצלחת המכשפה, את הפיזמון יהודים, רחמנו רחמו לכל בית בארץ, החליט לחזור על מבצע זה גם בשולמית וכל מי שצפה בהמכשפה חייב לצפות גם בשולמית וללמוד, או יותר נכון — להחזיר לתודעתו, אותו שיר־עם וערש יהודי, המושר על־ידי שולמית (זמרת ירושלמית ידועה: שרה לאש) — צימוקים ושקדים.

גולדפאדן מקורי. בשולמית לא רק שלושה פומוגים — צימוקים ושקדים (רוזינקעס מעט מענדלעך הידוע), השבועה ושיר הרועים („התלקחי, שלהבת!").

בשולמית גם, ובעיקר, גולדפאדן מקורי. הרוצה לראות מחזה מקורי של גולדפאדן, עם המוסיקה המקורית, הטקסט המקורי, ומעל לכל — עם עממיותו השופעת של גולדפאדן, חייב לראות את שולמית של האהל, שהיא קומדיה מוסיקלית של גולדפאדן ועל גולדפאדן.

במדינה

דרכי אדם

בית חדש לשושנה

בבית משפחת אשתל, בשיכון התימניב באשקלון, שוררה אוירת חרדה. זה למעלה משבוע שבת המשפחה, שושנה בת ה־15, נעלמה מהבית, מבלי להשאיר אחריה כל עקבות. הרדיו שידר את תיאורה, אולם לשווא הועיל.

לפתע, בשעת לילה מאוחרת, נכנס לבית אשתל שוטר והודיע כי שושנה התייצבה במשטרת רחובות. האב אברהם שכר מוניות ומיהר לרחובות. „כן," הודיע לו שם קצין המשטרה. „בתכם היתה כאן. היא שלמה ובריאה. אבל היא לא רצתה לחזור אליך. היא אומרת שאתם רוצים להשיא אותה בכוח. אסור לנו להחזיק אותה כאן נגד רצונה. היא הלכה."

שיעור ברדיו. אותה שעה ישבה שושנה ארוכת השער ושחורת־העיניים, בביתה של משפחת נעמן, בטירת שלום, ליד נס־ציונה. באותו לילה שהחליטה לברוח מבית הוריה, יצאה לכביש, השיגה טרמפ צפונה.

הנהג הוריד אותה ליד נס־ציונה, ושם מצאה אותה סעידה נעמן. „מה קרה לך?" שאלה את שושנה. הנערה פרצה בבכי ו־סיפרה את סיפורה. „אין דבר בתי," השיבה סעידה, אשה בת 50 יאם לחמשה ילדים.

ריגול

לבית־לחם וחזרה

לפני שמונה חדשים החזיר הלגיון הערבי במעבר מנדלבאום שני צעירים ישראליים. שעברו בטעות את הגבול לירדן. השניים, סטודנט בשם גדעון הולין וחברתו שפרה רבינוביץ', היו שבועיים בכלא ירדני. בין שאר סיפוריהם אודות החויותיהם, היה גם סיפור פיקאנטי, שנראה חסר ערך. סיפרה שפרה: „בעת היותי בכלא בית־לחם, פגשתי צעירה ערביה שדיברה אלי עברית. היא לא רצתה לספר לי כלום ורק אמרה שהיא מחיפה וקוראים לה נאיפה."

כמעט לאיש לא אמר הסיפור ולא כלום. אולם משפחה ערבית אחת בשכונת ואדי ניסנאס, בחיפה, היתה מוכת תדהמה. כי מזה ארבעה חדשים לא ידעה משפחת עקלה דבר על גורל בתם נאיפה.

נאיפה סמי עקלה, 22, היתה הבכורה מבין שלושת הבנים ושתי הבנות של משפחה ערבית נוצרית מנצרת, שעברה עוד בזמן המנדט לחיפה. על נאיפה, בתו של בעל מסעדה לא אמיד, עברה ילדות רגילה. היא למדה עשר כיתות בבית־הספר של המנזר האורתודכסי בחיפה, כשסיימה את לימודיה, החליטה להיות תופרת.

נאיפה היתה בחורה רגילה, לא יפה במיוחד, כלל לא פיקחית. עולמה הצטמצם

בורחת אשוול והוריה

מחיק הארוס

„בואי אלי הביתה. תהיה לי עוד בת."

בביתו של זכריה נעמן מצאה שושנה בית חדש. היא החלה עובדת בראשון־לציון, רכשה בגדים חדשים וקראה לסעידה „אמא". עד אשר הופיעה בעתונים הידיעה על היעלמה של שושנה וקול ישראל שידר בקשה לחפש אותה. „אנחנו מ כרחים ללכת למשטרה," פסק זכריה. „אסור שהלב של אמא שלך יישבר. היא חושבת שאת מתה."

בלחיית סעידה התייצבה שושנה במשטרת רחובות ולאחר חקירה קצרה שוחררה. ה־שוטר גם רשם את כתובתה החדשה. „אולי בכל זאת תחזרי להוריך," הציע.

שתיקה כהודאה. שושנה סירבה בכל תוקף. מאז החליט אביה להשיאה למסעוד עמרני, סיפרה, הפכו חייה לגהינום והיא לא רצתה לשוב אליו.

אירוסיה נערכו כדת וכדין, מבלי שיהיה לשושנה מה לומר בעניין. אמנם, הכניס האב את בתו לחדר לפני הטכס, שאל אותה אם היא מתנגדת למסעוד. שושנה לא השיבה. אביה קיבל את שתיקתה כהודאה, נתן אותה לשכן בן ה־18. אולם מבקרי הקונדיטוריה, בה עבדה שושנה, הסיתו את הנערה למרוד באביה. היא שמעה בקולם ומאותו יום עוררה נגדה את זעם אביה.

„זהו ביתה!" השבוע, לאחר ביקורי של כתב העולם הזה בביתו, נודעה לאברהם אשתל כתובתה החדשה של בתו. אחיה יצחק נסע לטירת־שלום אולם שושנה סירבה לראותו, הסתתרה בפרוזס סמוך. רק אחרי שהבטיח כי לא בא לקחתה, אלא רק לראות אם היא בריאה, הסכימה להיפגש עמו.

לצדה של הנערה המורדת עמד עתה בן־ברית חשוב: זכריה נעמן, שהיה בזמנו חברו לעבודה של דוד בן־גוריון ביקבי ראשון־לציון. הוא התחיל להתכונן לקבלת אורחים מאשקלון. „יהיו ברוכים בצל קורתי," הודיע. „אבל הם לא יקחו את שושנה מכאן. זהו ביתה."

ברובע הערבי של ואדי ניסנאס, כל שאיפותיה היו להשיג שמלות יפות ולחיות חיים נוחים ונעימים. אולם ככל שהתבגרה הרגישה במחנק האופף אותה בסביבתה.

הרפתקת אהבים בבית־לחם. כמה נסיונות שעשתה נאיפה להשיג עבודה כגננת, או כעובדת סוציאלית מטעם הממשלה, לא זכו כלל לתשובה. משום כך, כאשר היגר אחד מאחיה לברזיל, לפני שלוש שנים, ושלח למשפחתו מכתבים על הצלחתו, קינאה בו נאיפה. היא החלה מדברת על רצונה לעזוב את הארץ.

היא הגישה בקשת־הגירה לקצין מחוז חיפה; הבקשה לא זכתה לאישור.

בחג המולד האחרון חצתה נאיפה את הגבול לירדן, כדי לבקר במקומות הקדושים. במשך שלושת ימי שהותה בבית לחם הכירה עורך־דין ירדני צעיר, הסתבכה עמו בהרפתקת אהבים. אך אהבתה נגדעה בעודה באיבה; נאיפה חזרה לישראל.

מאז היתה עצבנית מאוד. התנהגותה החצופה והתפרצויות הזעם שלה עוררו את חמת כל משפחתה. כתוצאה גירש אותה האב מביתו. היא נעלמה ומאז ועד ליום בו סיפרה שיפרה רבינוביץ על פגישתה עמה בכלא ירדני, לא שמעו עליה דבר.

לא מאטה־הארי. השבוע ישבה נאיפה על ספסל הנאשמים בבית־משפט השלום בחיפה, כשהיא מואשמת בריגול לטובת האויב. היא הואשמה כי השתייכה לכנופית המרגלים, שבראשה עמד נהג אגד בשפרעם דאוד עמורי, ולה השתייך גם אחמד שחאדה, אף הוא ערבי משפרעם.

לפי סיפוריהם התברר התמונה הבאה: כנופיית המרגלים עסקה ברכישת נשק ותחמנותו במחבוא סתרים ליד נצרת; במסירת אינפורמציה לסוריה; ובתכנון רצח של פליטים ערביים ממדינות ערב, שמצאו מקלט בישראל. נאיפה, שמאז גורשה מבית הוריה התגוררה במלון חיפאי, עבדה אצל